

Kateketnytt

Forum för katekes i katolska kyrkan
Nummer 1 2023

Låt fler bli kateketer!

Kateketisk kongress 22–24 september

Hur rekryterar man nya kateketer?

Kateketen Katarina Banda har varit kateket under många år i Vår Frus katolska kyrka i Täby. Foto: Mannesays.

Den frågan får vi ofta på KPN. Det kan vara präster som med en lätt desperat ton säger att undervisningen startar på lördag och att inga ledare finns ... Och visst kan man förstå utmaningen. Att engagera volontärer är inget som går av sig självt. Kanske borde man till en början också fråga sig: Hur behåller vi de kateketer vi har? Får de det stöd de behöver, ges de resurser, får de vara med och påverka, känna delaktighet? Bjuds de in i god gemenskap där man visar uppskattning för deras insats? När vi frågar kateketer varför de hoppar av, så kan svaret vara att de testat uppgiften och märkt att de helt enkelt inte passar som ledare. Det är rimligt. Men några gånger har vi fått höra att

de egentligen brinner för sin uppgift men inte givits det stöd de behövt. Att få ett enkelt tack kan göra hela skillnaden! I våra församlingar och missioner sker ett kateketiskt arbete som är av stor betydelse för kyrkans framtid i vårt land. Lekfolkets engagemang är något vi ska vara rädda om. Var också rädda om varandra i er kateketgrupp! När vi senaste gången firade Kateketens dag sa biskop Anders: "Kyrkan skulle inte klara sig utan er kateketer". Att vara kateket är en fantastisk kallelse. Låt fler bli kateketer!

Med önskan om en fridfull fastetid och så småningom en Glad Påsk!

Ulrika Erlandsson

Ni är världens ljus – kateketisk kongress 2023

Den 22–24 september 2023 bjuder KPN och Studieförbundet Bilda in till en kateketisk kongress på Lidingö utanför Stockholm. Temat är: "Ni är världens ljus". Ikonen av Jesus som tvättar Petrus fötter visar oss kateketen som tjänare vars goda gärningar ska lysa för människorna så att de prisar vår Fader i himlen (se Matt 5:16). Kongressen bjuder på intressanta föredrag (läs en intervju med två av kongressens föredragshållare på sidan fyra och fem), workshops, gemenskap och inspiration för alla som brinner för att sprida tron. Anmälan är öppen mellan den 23 mars och den 24 april. Antalet deltagare är begränsat. Hela programmet finns nu på KPNs hemsida, se under Kateketisk kongress.

Skriv och berätta

Har du egna erfarenheter av *Kristi ljus i ditt liv*? Eller av att Jesu ord Ni är världens ljus blivit konkreta? Skriv och berätta! Skicka in din berättelse till kpn@katolskakyrkan.se, så delar vi den med andra.

Se filmen med inbjudan till kongressen!

Låt fler bli kateketer!

Var inte rädda, ge inte upp!

Alen Josef berättar om konsten att kalla nya kateketer

Jungfru Maria kyrka i Södertälje har många unga ledare i katekesen. Med unga kateketer får barnen förebilder i tron att följa på nära håll. Jag talar med Alen Josef som varit ansvarig för katekesen under några år. Alen arbetar också för Studieförbundet Bilda.

Alen Josef vill vara väldigt tydlig med att han själv inte är den som fått något jobb gjort, han är glad för allt som Jesus gjort och för allt vad Guds ande verkat bland kaldéerna i Sverige.

– Utan Jesus är jag en nolla, säger han. Han är tacksam och ödmjuk, men jag hör också att han brinner av engagemang för sin församling och för ungdomarna.

För tio år sedan blev Alen kallad av en präst i församlingen att bli ansvarig för den svensktalande katekesen i den kaldeiska församlingen i Södertälje. Folk tyckte olika, några tyckte att undervisningen skulle fortsätta på arabiska, men slutligen fattade man beslutet att barnen skulle få undervisning på det språk som de mötte i kulturen runt om och i skolan. Inte minst för att kunna svara på klasskamraternas frågor om tron.

– Världen är inte bara god, vi måste ge barnen och de unga Guds ord så att de är redo att möta livets alla sidor, säger Alen.

Alen var vid den tiden ordförande i ungdomsgruppen och kände många av församlingens unga. Han försökte få fler unga att engagera sig i katekesen. Det var en svår uppgift, men idag är det många som engagerar sig, gemenskapen i församlingen var avgörande, liksom Guds hjälp.

– Vi ber de nya om att vara modiga, att ta chansen, man får inte ta allt ansvar genast, man kan börja att prova bara, vara med och testa. Var inte rädda! Lita på den helige Ande. Prova vad Gud kallar dig till.

Alen berättar att det handlar om att sprida glädje, att visa ungdomarna på hoppet. Gemenskapen ska vara kärleksfull, säger han. Han berättar att de som provar att vara kateketer ofta upptäcker hur kul det är. Kärleken kommer inte minst från barnen som visar sina kateketer uppskattning på olika sätt.

– Jag är inte en som ger upp. Jag fortsätter att peppa och påminna om att de ungas engagemang behövs i församlingen.

Alen Josef har genom livet varit intresserad av att tjäna kyrkan på olika sätt. Han berättar att han älskar kyrkan som han har fått så mycket av och vill ge något tillbaka till. Det är något fantastiskt att få tjäna Gud genom att berätta om honom för andra.

Till vänster: Alen Josef är kateket i Jungfru Maria kaldeiska kyrka i Södertälje. Foto: privat. Till höger: Fader Ragheed Ganni var en älskad katolsk präst från Irak som varit verksam i katolska kyrkan i Södertälje. Han dödades brutalt i Mosul 2007, efter att ha firat mässan.

Alen med sin barngrupp i Jungfru Maria kyrka i Södertälje.

Vilka var hans förebilder i tro, undrar jag, precis som de yngre har ju också vi vuxna de som inspirerat oss. Då berättar Alen om fader Ragheed Ganni, en kaldéisk präst som blev mördad utanför sin församlingskyrka i Mosul i Irak för 15 år sedan. Han var en stor förebild i tron, och Alen fick jobba nära honom en tid. Ganni har fått hederstiteln "Guds tjänare" och Vatikanen utreder nu en eventuell helgonförklaring. Tron har betydelse, den spelar roll, på liv och död. Det framstår så tydligt i ljuset av martyrerna, att vi verkligen har anledning att ge vidare tron till våra barn. Tron på att Jesus finns hos oss både i glädjen men också i lidandet hade stor betydelse för Alen.

Jim Lagerlöf

Stöd KPN!

Det här numret av KateketNytt går som vanligt till alla kateketer som vi har adressen till. Ge oss gärna information om nya kateketer! Ni som vill stödja tidningen kan göra det genom att betala in en frivillig summa till vårt bankgiro 119-2053 och/eller att bidra med förslag till innehållet. Tack till alla er som redan gjort det!

HUVUDTALARE UNDER KONGRESSEN

Kateketers insats är ett viktigt bidrag till samhället

Som tonåring i Kongo studerade Jacques Mwepu till präst. Han kom senare att gifta sig men tron har alltid stått i centrum för hans liv, både som familjefar och nu som chef för Kumlaanstalten. Jaques tillhör Västerås katolska kyrka och är en av huvudtalarna under kongressen.

Jacques berättar att han har en svaghet för katolsk liturgi, för kyrkans ritualer, men alldeles särskilt för den stora sammanhållning som finns i den världsvida kyrkan, öppen för alla. Det är ett privilegium att få tillhöra ett trossamfund som har en tvåtusenårig historia som vilar på Kristus och hans evangelium som fundament.

Vilken roll spelar försoning i fängelsesjälavården?
– För oss kristna har försoning stor betydelse både människor emellan och mellan människor och en barmhärtig Gud. Eftersom jag tror att människor kan förlåta och uppnå en hög grad av försoning och leva i fred med varandra så tror jag även på intagnas förmåga att komma till insikt och visa ånger mot det gamla beteendet, i en strävan att söka försoning med den de har sårat. Jag är glad att Kriminalvården har lyckats etablera detta koncept från Sydafrika på våra anstalter. Vi har våra medarbetare inom NAV (Nämnden för andlig vård) att tacka för detta.

På vilket sätt tycker du att kateketers insats också kan vara en insats för samhället?
– Kateketers insats är ett bidrag till samhället då undervisningen ökar barnens tro, vilket leder till att de avhåller sig från avvikande beteende mot samhället eller synd, som vi säger i en religiös kontext. I en bredare kontext skulle man kunna se på en kateket även som en socialarbetare vars undervisning utgör ett komplement till barnens uppfostran hemma och i skolan. Man ska komma ihåg att Tio Guds bud är ett centralt budskap i undervisningen och att det är dessa Tio Guds bud som har inspirerat Sveriges grundlag men också lagböcker i många länder.

Jacques Mwepu är chef på Kumlaanstalten och tillhör Vår Frus katolska församling i Västerås. Foto: privat.

Vad tycker du skulle kunna vara ett viktigt bidrag som katolska kyrkan ger till det svenska samhället?
– Vi brottas just nu med en stor samhällelig kris och för en kamp för att rädda våra barn från kriminalitet. Den välorganiserade verksamheten i församlingen är ett viktigt bidrag till samhället. Jag vet att vi har svårt att attrahera barnen att stanna längre i gemenskapen och delta i aktiviteter som erbjuds. Vi kanske ska tänka nytt och utveckla aktiviteterna för att hålla barnen kvar längre i tonåren. Jag har sett goda effekter hos de ungdomar som växte upp i min egen församling i Västerås. Tyvärr har jag också mött ett par av dem på de fem anstalter där jag arbetat, till med några som hade tagit emot sin första kommunion och konfirmerats tillsammans med min son.
– Jag blev ledsen och undrade vad som kunnat hända dessa barn då de kom från bra och harmoniska familjer. Det handlar ofta om barnens umgänge som vi föräldrar verkligen måste ha koll på. När jag var ungdomsledare på en katolsk fritidsgård i Kongo så såg vi till att sysselsätta dem optimalt så att de inte fick tid att hamna i fel umgänge och hitta på dumheter.

Ulrika Erlandsson

Kateketen ska vara full av glädje

Donna Orsuto Lynn är professor i spiritualitet vid Det påvliga Gregorianumuniversitetet i Rom. Hon kommer ursprungligen från USA men blir inbjuden att föreläsa i hela världen. Hösten 2022 var hon föreläsare vid Kateketens dag i Rom. Hon har skrivit ett flertal böcker och är också engagerad i ekumenik och religionsdialog. För sina insatser för kyrkan utnämnde påve Benedikt henne till medlem i Gregorius den stores orden 2011.

Donna Lynn Orsuto: kateketen ska ha ett utmanande budskap.

När jag ber Donna beskriva vad hon mest av allt brinner för kommer svaret snabbt: att dela skatterna i den katolska tron med andra. Jag har fått möjligheten att studera, reflektera men också njuta av många dimensioner i vår tro genom mitt arbete som professor vid det Påvliga Gregorianumuniversitetet i Rom. Jag ser det som mitt livs uppgift att ge detta vidare till nästa generation. Som den engelske poeten William Wordsworth har skrivit:

*“What we have loved,
Others will love,
and we will teach them how.”*

*Vad vi har älskat,
kommer andra att älska,
och vi ska visa dem hur.*

Den helige Augustinus (354–430) levde i Hippo, nuvarande Nordafrika.

Men jag brinner också för att förbereda lekfolk från världens alla hörn till att finna och fullfölja sin kallelse i kyrkan och i världen. Även präster och systrar behöver stärkas i förmågan hur de på bästa sätt kan hjälpa lekfolk att upptäcka sin kallelse.

Vilken är den största utmaningen för kateketer idag?
Den största utmaningen för kateketer är att lära sig hur de kan bli glada budbärare av ett utmanande budskap. Att vara full av glädje är inte alltid lätt, men det är avgörande för en god kateket. Redan i det tredje århundradet tog den helige Augustinus upp detta i sin bok *“De catechizandis rudibus”* (Den första kateketiska undervisningen).

Diakonen Deogratias, som upplevde att hans undervisning hade blivit “tråkig och osmaklig”, bad Augustinus om råd för att få nya strategier i hur man förmedlar tron. Augustinus svarade med att ta upp en mer djupliggande nivå, ett grundläggande förhållningssätt. Han sa: min djupaste önskan är att de som undervisar gör så med glädje. Lägg märke till att Augustinus inte är så intresserad av strategier utan av budbäraren. Klarar budbäraren, kateketen, att kommunicera det glada budskapet med glädje? Detta är kateketens största utmaning: först och främst, att få en djup förståelse av det man ska undervisa om och sedan att göra det med glädje.

Vad kommer du att tänka på när du hör Jesu ord i Matteusevangeliet: Ni är världens ljus?
Genom vårt dop har vi bjudits in till att bli lärjungar som bär budskapet vidare, som missionerar. Jesus bjuder in oss till världens ljus, till att dela hans kärlek till alla dem vi möter. Vi behöver ha modet att låta Kristi ljus lysa i våra liv så att andra dras in i en relation med honom genom sitt möte med oss.

Är det något som du är nyfiken på i katolska kyrkan i Sverige, när du nu är inbjuden till den kateketiska kongressen i september?
Jag ser fram emot att lära känna er kyrka, hur ni ger ert vittnesbörd till andra i en kontext där ni är i minoritet. Jag ser fram emot att upptäcka genom vilka vägar ni själva svarat på kallelsen att vara glada budbärare av ett utmanande budskap!

Ulrika Erlandsson

Låt fler bli kateketer!

Möt de unga där det står!

Eva Mc Carthy-Öst är kateket i S:t Lars församling i Uppsala. Hon växte upp på Irland, omgiven av den katolska kyrkans tro och liv. Inte minst i skolan där alla lärare i sin utbildning hade kateketisk kompetens så att de kunde undervisa en halvtimme varje dag i kyrkans tro, särskilt inför mottagandet av sakramenten. Hela klassen gick till bikt en gång i månaden och man firade kyrkoårets fester i både i skolan, hemma och i kyrkan.

– **Den tro jag växte upp med** gav mening åt mitt liv. Att få vara kateket idag är en ära och en plikt, att försöka ge vidare av allt det goda jag fick ta emot. Jag vill visa på hoppet. Det är något stort att få säga ”jag ska be för dig” till någon i en svår situation. När jag var rektor på Katolska skolan var det dock inte helt okomplicerat att säga de orden, man fick ögonen på sig, från somliga – men jag vill ju be för dem jag möter.

Ja, Sverige är annorlunda. Att som katolik uppfostra barn i vårt land kan vara ett kors att bära. Många gånger är barnen ensamma om att vara katoliker, eller kristna. Det är så viktigt att kyrkan kan erbjuda en trygg gemenskap där det är okej att dela sin tro med andra. Som föräldrar har man ett behov av att dela sina bekymmer och glädjeämnen med fler i samma situation.

– Jag besökte mina föräldrar på Irland nyligen, de bor i en by där det fortfarande finns en fin katolsk gemenskap, mellan skolan och kyrkan, mellan hemmen och kyrkan. Det skulle jag vilja se mer av här hos oss. Vi kateketer behöver föräldrarnas stöd, och de behöver oss.

Eva Mc Carthy-Öst lyfter fram betydelsen av att erbjuda en god gemenskap för barnen i församlingen.

Eva har lång erfarenhet av att undervisa barn i tron. Vilka råd vill hon ge till den som är ny kateket?

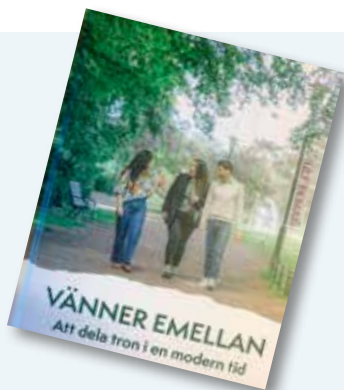
– Försök att börja på barnens nivå. Vilka frågor har de? Vad bryr de sig om? Vad upptar deras tankar och deras vardag? Vi behöver börja där. En kateket behöver nog försöka förstå de ungas villkor för att kunna möta dem där de befinner sig. Och så är det så viktigt att satsa på att bygga en god gemenskap. Utan gemenskapen får de kunskaper vi ger ingenting att falla tillbaka på. Kristen tro lever man tillsammans.

Text och bild: Jim Lagerlöf

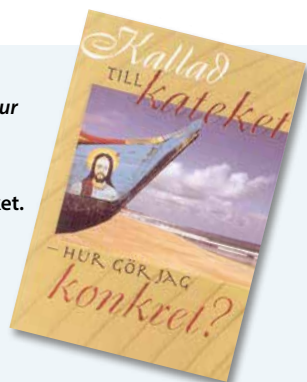
Vänner emellan – evangelisation i vardagen

Evangelisationssatsningen fortsätter! Under våren gör Ulf Ekman besök i följande församlingar: Kristus Konungens församling i Göteborg, Vår Frälsares församling i Malmö, S:t Clemens församling i Helsingborg och S:t Franciskus församling i Jönköping. Hans besök blir inledningen på den studiecirkel som Bilda har utarbetat, med samtalsfrågor och filmer samt boken *Vänner emellan*, (Catholica förlag). Läs mer på KPNs hemsida.

Förbereda barn inför den första bikten

På KPN har vi flera gånger fått frågor om vad man ska tänka på när man förbereder barn inför mottagandet av försoningens sakrament. Nu finns en handledning (10 A-4 sidor) med tips för kateketer, den innehåller också arbetsblad. Ladda ned gratis från KPNs hemsida!

Boken *Kallad till kateket – hur gör jag konkret?* ger många pedagogiska och praktiska råd i konsten att vara kateket. Beställ på www.kpn.se

Information

Katolska pedagogiska podden

Hur går det egentligen till när vi förmedlar tron till andra? I denna podd får du möta en rad intressanta personligheter som delar sina tankar om evangelisation och katekes. Först ute är biskop Anders. Bland övriga gäster får du bland annat möta rektorn för den katolska skolan Mats Hansén, ikonmålare Kristoffer Lignell, docent i religionspedagogik Carolina Klintborg. Håll utkik!

Inzoomat – katolsk folkbildning online

Var med på Zoom! 30 minuters föredrag som följs av 30 minuters samtal med föredragshållaren. Anmälan behövs för att få länken.

Skönhetens källa – om skönheten som en väg till Gud.

Christine Zyka, **22 mars, kl 19–20**

Hon skådade, men ej med ögonen, om Hildegard av Bingen.

Eric Schöldt, **19 april, kl 19–20**

Kateketkurser

Guds ord i katekesen

S:t Nikolai kyrka, Linköping,
29 april, kl 9–15

Jim Lagerlöf, konsulent KPN

Katolsk tro för alla

Jeremia – hans liv och våra liv

Emanuel Sennerstrand

Åh Stiftsgård, **14-16 april 2023**

Att bygga sitt hus på klippan

Systrar från Heliga hjärtas kloster
Marielund, **5–7 maj 2023**

Katolsk tro för alla gör paus under hösten

KPN har fullt upp med kongressen under hösten 2023, därför blir det en kort paus med våra helger Katolsk tro för alla (Tidigare Vuxenutbildningen). Men till våren 2024 är vi igång igen, med nya spännande teman och föredragshållare!

När abort och dödshjälp blir personligt – katekesen och livet

Johannes Paulus II:s
Pastoralcentrum,
18 april, kl 17–20,
Ulrika Erlandsson,
Benedicta Lindberg,
generalsekreterare Respekt.

Nya filmer: Frågor med svar

Hur förmedlar du kyrkans tro på ett intressant sätt till konfirmander och ungdomar? Förslagsvis: Börja undervisningen med att se en film tillsammans. Dessa filmer (8–9 min. långa) är spännande samtal mellan

p Thomas Idergard SJ och ungdomskonsulent Rodas Berhane. Teman: Finns det en sanning? Kroppens teologi och Tro kontra vetenskap. I filmerna hänvisas också till avsnitt i *Twittra med Gud* och *Krisma* som tar upp dessa teman.

Klodia Kameran Behnam

De unga vill samtala om livsfrågor

För nio månader sedan fick Klodia Kameran Behnam frågan från kyrkoherden i Eskilstuna, fader Otto Michael Schneider. Ville hon bli kateket? Hon hade velat engagera sig tidigare, men studierna till läkare hade tagit all tid. Nu kunde hon äntligen svara ja.

– Om man är nere nån dag gör mötet med konfirmandgruppen att man får så mycket energi. De gör mig gladare och jag tror jag delar den erfarenheten med fler.

Klodia blev kateket efter att den mycket älskade Syster Krystyna hade gått bort och lämnat ett stort tomrum efter sig i undervisningen. När Klodia var yngre hade hon själv katekes hos systemen som tillsammans med barnen gick igenom Bibelns berättelser. Klodia minns vilken betydelse den enskilde kateketen har. Om det är en påläst person. Om man kan inspirera. Om kateketen möter ungdomarna där de själva är. Egenskaper att fundera över när man själv axlar rollen.

Konfirmanderna samlas på fredagskvällen och flera av ungdomarna gäspar eftersom de är trötta efter skolan. Gäspandet fick Klodia att fundera över att göra en utvärdering. Hon brukar fråga i slutet av träffen vad som var bra och vad som kunde gjorts annorlunda? Ungdomarna berättade att de trivdes bra i gruppen, de gillade att vara där, men kanske kunde man läsa lite mindre och samtala lite mer. Klodia ansträngde sig mycket för att hitta samtalsfrågor som knöt an till ungdomarnas eget liv. Vad säger kyrkan? Vad står det i Bibeln? Om tatueringar? Om hur man läser skapelseberättelserna? I låxa får konfirmanderna söka upp frågor de själva undrar över.

– Jag tror man kan tala med ungdomarna om det mesta, det är de vana vid från skolan, jag passar på att ge dem det kristna perspektivet. Viktigt att ge dem en bra grund när de är unga och att bjuda in till social gemenskap.

Klodia söker på nätet och i Bibeln efter intressanta uppslag. Jag frågar henne till sist vad hon själv skulle vilja fördjupa sig i.

– Jag skulle vilja läsa Bibeln från A till Ö. Det finns en podcast med en amerikansk präst, fader Mike Schmitz, som heter "The Bible in a Year" som jag har börjat lyssna på.

Jim Lagerlöf

Klodia Behnam är kateket i Heliga Korsets församling i Eskilstuna. Hon kan själv minnas hur stor betydelse kateketen hade när hon själv var barn. Foto: privat

Foto: Susanne Zeijlon